

E-Öğrenmenin Geleneksel Sınıflara Entegrasyonu

Ahmet Başal¹, Prof.Dr. Mehmet Gürol²

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale

² Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

ahmetbasal@gmail.com, gurolmehmet@hotmail.com

Özet: E-öğrenmenin sınıf içindeki geleneksel öğrenme ile kıyaslanması literatürde oldukça fazla sayıda araştırmaya konu olmuştur. Bu araştırmalar bu iki öğretim modelinin birbirlerine karşı kuvvetli ve zayıf yönlerini gösteren bulgular sunmaktadır. E-öğrenme internet erişiminin olduğu her yerden zamandan ve mekandan bağımsız olarak öğrencilerin dersleri ulaşabilmesi, ders öğretmenleriyle iletişim kurması, zengin öğretim materyallerinden yararlanması gibi avantajlara sahiptir. Geleneksel öğrenme e-öğrenme ile kıyaslandığında, şu an için ülkemizde ve keza dünyada baskın durumdadır. Dolayısıyla geleneksel sınıflarda eğitim gören öğrencilerin, e-öğrenmenin sağladığı avantajlardan yararlandırılması, öğrenmenin daha etkili hale getirilmesi ve zenginleştirilmesi için büyük önem taşımaktadır. Geleneksel sınıflarda gerçekleştirilen öğrenmeler genellikle öğretmenin öğrencilerine bilgi aktarması şeklinde olmaktadır. Bu aktarımı zenginleştirmek ve sınıf içinde gerçekleşen öğrenmelerin etkililiği artırmak için e-öğrenmenin sunduğu avantajlardan yararlanmak önemlidir. Öğretmenin bilgiyi doğrudan aktardığı geleneksel, yüz-yüze sınıf öğrenmesine göre, öğrenci merkezli bir seçenek olan e-öğrenme, sınıf içi öğrenmelere katkıda bulunabilir. Bu çalışma, e-öğrenmenin geleneksel sınıflara entegrasyonu yoluyla bu sınıflarda öğretimin zenginleştirilmesine, etkililiğinin artırılmasına ve öğrencilerin öğrenmelerinin kolaylaştırılmasına katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Öğrenme, E-öğrenme, Entegrasyon

Integration of E-learning into Traditional Classes

Abstract : Comparison of e-learning with traditional learning has been the subject of many researches. These researches have presented findings showing weaknesses and strengths of these two models. E-learning has many advantages including students' access to lectures without any limitation in terms of time and place, their easy communication with the teachers, benefitting from enhanced lecture materials. When compared with e-learning, traditional learning is more widespread in Turkey and also in the world. It is, therefore, important for the students of traditional classes to be benefitted from the advantages of e-learning. Learning that takes place in traditional classes is mainly in the form of conveying knowledge from the teacher to the students. In order to enrich this transfer and increase the efficiency of learning taking place in the classroom, benefitting from the advantages offered by e-learning is essential. E-learning may contribute to learning taking place in traditional classes directly conveyed to the students. This study will help to enrich teaching, to enhance its efficiency and ease students' learning in traditional classes by integrating e-learning into traditional classes.

Key Words: Traditional Learning, E-learning, Integration

1. Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojileri yükseköğretimdeki eğitimin hızlı değişmesini sağlayan en önemli itici güçtür [1]. Şu anda dünyada verilen eğitimin büyük bir kısmı geleneksel sınıflarda yapılmaktadır. Bu sınıflarda yapılan eğitimin en önemli özelliği derslerin öğretmen merkezli olarak öğrencilerin ve öğretmenin bir arada bulunduğu ve yüz yüze etkileşimin öğrenmeyi sağladığı bir öğretim olmasıdır.

Uzaktan eğitim (UE) geleneksel sınıflarda verilen eğitime bir alternatif olarak değil bir ihtiyacın sonucu olarak ortaya çıkmıştır. UE'nin ortaya çıkışının en başlıca nedeni özellikle bir başka yolla yüz yüze eğitim alma olanağına sahip olmayanların ihtiyacına cevap verme çabasıdır [2]. UE yeni bir olgu değildir. UE, 18. yüzyılın ortalarına kadar uzanır [3]. Teknolojinin gelişmesine paralel olarak tarihsel sürecinde bir takım ilerlemeler kaydetmiştir. Bu kabaca mektup, radyo-televizyon, bilgisayar ve internet olarak değerlendirilebilir. Bu sıralamaya bakıldığında, UE'de meydana gelen değişikliklerin temelinde teknolojik gelişmeler olduğu söylenebilir. UE çok farklı yollarla yapılabilmesine rağmen, son zamanlarda internetin çok daha yaygınlaşmasıyla beraber uzaktan eğitimin web aracılığıyla tercih edilmesi yaygınlaşmıştır.

UE'de bu değişimin sebepleri arasında web tabanlı eğitimin “geleneksel uzaktan eğitim uygulamalarının sınırlılıklarının giderilmesine olanak vermektedir” anlayışı yatmaktadır [4]. Tüm dünyadaki çok sayıdaki eğitim kurumu internet üzerinden internet temelli dersler vermeye başlamışlardır [5].

2. E-Öğrenme ve Artıları

E-öğrenme uzaktan eğitimin tarihsel süreci incelendiğinde yeni bir tür uzaktan eğitim modelidir. Önceleri CD-ROM gibi araçlar kullanılarak yapılan e-öğrenme internet teknolojilerinin gelişimiyle artık internet üzerinden verilmektedir. E-öğrenme, internet üzerinden

zengin ders materyalleriyle senkron ya da asenkron verilen eğitim ve öğretim aktivitelelidir. Bir başka deyişle e-öğrenme eğitim aktivitelerinin öğretmen ve öğrencilerin bir arada olmasını gerektirmeyen bir ortamın internet teknolojileriyle sağlanmasıdır. İnternetle beraber e-öğrenme kavramındaki e'de daha çok internet aracılığıyla meydana gelen öğrenmeyi vurgular nitelik almıştır. Eğitimde öğretim teknolojilerinin etkili kullanımının onun daha kaliteli hale getirme getirecek bir güce sahip olduğu pek çok araştırmacı tarafından kabul edilen bir görüştür [6,7,8]. Bu görüşü destekleyen araştırmalar ve dahası ‘sınıflarda teknoloji kullanımının öğrencilere daha hızlı ve kalıcı öğrenme şansı sunar’ tespitini ortaya koyan araştırmacılar vardır [9].

Literatürde e-öğrenmenin geleneksel sınıflarda gerçekleşen öğrenmeler kadar etkili olduğunu gösteren araştırmalar mevcuttur [10,11,12].

E-öğrenme de sunulan ders içerikleri sanal ortamda tutulmaktadır ve bu durum dersin sınırsız sayıda tekrar edilebilmesine olanak sağlamaktadır ve yine sunulan bu derslerden sınırsız sayıda öğrenci yararlanabilmektedir. E-öğrenme'deki bu dersler görsel olarak zengindir. E-öğrenmedeki içerik resimler, sesler, animasyonlarla donatılmış olup daha dikkat çekici hale getirilmiştir. E-öğrenme'de sohbet odaları, e-mail ve tartışma tahtaları gibi olanaklar öğrenciler ve öğrenenler arasındaki etkileşimi arttırmaktadır. [13]. E-öğrenme ve geleneksel eğitim arasında farklar mevcuttur. Andersen ve Rosenberg E-öğrenmenin faydalarını öğrenci ve öğretmen açısından ele almıştır (Tablo1) [14].

3. E-öğrenme ve Geleneksel Öğrenimin Karşılaştırılması

E-öğrenme ve geleneksel öğrenme arasında açık olan en temel fark eğitimin verildiği ortamdır. Geleneksel öğrenme ile kıyaslandığında e-öğrenme daha hızlı ve sürekli bir değişim ve gelişim göstermektedir. Geleneksel öğrenmede

Öğrenci Yönünden Faydaları		Öğretmen Yönünden Faydaları
1	e-öğrenme, öğrenci ile öğretmen arasında olması gereken etkileşimi sağlar.	Öğretmenlerin internetteki kaynakları kullanarak materyal geliştirmelerini sağlar.
2	Çok çeşitli aktivitelerle farklı öğrenme stilleri olan öğrencilere hitap eder.	Öğretmenlere, görüntülü ve sesli çok çeşitli metinler, şemalar ve fikirler sunar.
3	Öğrenci, öğrenme hızını kendi ayarlar.	e-öğrenme öğretmenlerim ulaşım ve yerleşim masraflarını azaltır.
4	Öğrenci, öğrenmesi gerekenlere internet sayesinde istediği yerden, istediği anda ulaşabilir.	Öğretmenler dersleri internet sayesinde istediği yerden istediği anda hazırlayabilir.
5	Öğrencilerin ulaşım masraflarını ve ulaşım için gereken zamanı azaltır.	Öğretmenler sınırsız sayıda öğrenciye aynı anda sanal yönden ulaşabilir.
6	Öğrenciler kendi durumlarına, ihtiyaçlarına ve ilgilerine uygun materyaller ile aktiviteleri internette araştırarak bulabilirler.	Öğretmenler internet sayesinde öğrencilere daha güncel ve daha güvenilir bilgiler sunar.
7	Öğrenciler kariyerleri için gerekli olan interneti kullanmayı iyi bir şekilde öğrenirler.	Öğretilenler içerik ve sunum açısından aynı ve tutarlıdır.
8	Öğrenciyi kendi öğrenmesinde sorumlu kılar.	Öğretmenler öğrencilere daha çok zaman ayırabilir.
9	Öğrenciler sürekli iletişim kurmalarını ve pratik yapmalarını sağlar.	
10	Öğretmenlerim aynı konuda farklı bilgiler vermesi ve bazı konuları yanlış yada eksik öğretmesi gibi problemleri ortadan kaldırır.	

Tablo 1. E-öğrenme'nin Öğrenci ve Öğretmen Yönünden Faydaları

Faktör	Geleneksel öğretim	E-öğrenim
Zaman	Bağımlı, süreli	Bağımsız, yaşam boyu
Mekan	Bağımlı, kısıtlı	Bağımsız, teorik sınırsız
Transfer	Teknolojiye bağımlı değil	Teknolojiye bağımlı
Hız	Yavaş	Hızlı
Öğrenim ortamı	Kontrol altında, kurallı, yüz-yüze, süre sınırlı	Kontrolsüz, kurlsız, öğrenci öğreticiden uzakta, süre sınırsız
Yetenek-kalite	Öğretmenin öğretim yeteneği, bilgi ve beceri düzeyine; öğrencinin öğrenme hızına bağımlı	Öğretim ve öğrenim yeteneğine bağımlı değil, en değerli materyal herkese sağlanabilir
Esneklik	Esnek değil, yeniden yapılandırılmaz	Esnek, kişiye, zamana, amaca bağlı olarak yeniden yapılandırılabilir.
Etkinlik	Durum ve koşula bağlı	Durum ve koşula bağlı
Ölçeklendirme	Çoğunlukla hayır	Evet, 1-1000 arasında fark yok
Yararlanma	Kısıtlı, belirli sayıda öğrenci	Teorik olarak sonsuz, yaygın
Yatırım	Pahalı (binalar, maaşlar,yönetim)	Göreceli ucuz (çalışma yapmalı)
İşletim	Pahalı/Ucuz	Ucuz (30 öğrenci/ögrt elemanı)

Tablo 2. Geleneksel öğretim ile e-öğrenimin karşılaştırılması

kullanılan klasik ders kitabı ve kara tahta benzeri öğretim araçlarının gelişimi oldukça uzun bir süre devam etmesine karşın, e-öğrenmede kullanılan araçların gelişimi çok hızlı olmuştur [15].

Geleneksel öğrenmede öğretmenin kullandığı materyaller, öğretmenin dersi sunmadaki yeteneği, öğretimsel inançları sınıfta öğrenmelerin oluşması için son derece önemlidir. Dolayısıyla

öğretme bireysel olarak bir aktarım olarak görülebilir. E-öğrenme’de kullanılan ders içeriği bu içeriğin sunulmadan önce daha iyi planlanması, teknolojik olarak zenginleştirilmesi, bir ekip tarafından hazırlanması gibi daha çok adımı içerdiği için daha zengin ve etkili olmaktadır.

E-öğrenme aynı zamanda geleneksel öğrenmeye göre birtakım avantajlar barındırmaktadır: Öğrenci merkezlik, öğrenciler arasındaki iletişim, öğrencilerin bilgiyi hazmetmede sahip oldukları zaman, tartışma gruplarında herkese daha eşit fikirlerini sunma imkanı, zaman sınırlaması olmadan öğrenmelerini gerçekleştirebilme, zenginleştirilmiş ders materyalleriyle daha yüksek motivasyon ve sürece dahil olma gibi. Geleneksel öğretim ile e-öğrenme karşılaştırılması Tablo 2’de görülmektedir[16].

4. E-Öğrenme’de Kullanılan Teknolojiler ve Avantajları

E-öğrenme de kullanılan pek çok teknoloji bulunmaktadır. Bu teknolojilerden bazıları ve sağladığı avantajlar aşağıdaki tablo 3’de görülmektedir.

Teknoloji	Avantajlar
Ders Notları	Kolay güncellenebilir, çevrimiçi ve çevrimdışı ulaşılabilir.
Sunumlar	Powerpoint, articulate vb. programlarla kolaylıkla hazırlanabilir. Ders notlarının anahtar ve kelimeler ve başlıklarla daha görsel olarak sunumudur. Sunumlar; içlerine ses, video ve link gömülerek daha etkili hale getirilebilir.
E-mail	Ücretsiz yada ucuzdur. Öğrenci ve öğretmen arasındaki iletişim sınırsızdır.
Anlık Mesajlaşma	Msn, skype ve benzeri programlar kullanılarak yada ÖYS’nin içine entegre bir programla öğretmen ve öğrenci arasındaki anlık mesajlaşmaya olanak tanır. Geleneksel sınıflarda çeşitli sebeplerden derse katılmayan öğrenciler için özellikle avantajlıdır.
Sanal Sınıf	Adobe connect ve benzeri programlarla belirlenen saatlerde yüz yüze verilen eğitime benzer bir ortam oluşturulabilir. Öğrenci öğretmen arasında görüntülü ve sesli iletişimi sağlar. Beyaz tahta, ekran paylaşımı vb. özelliklerle dersin etkileşimli işlenmesine olanak tanır.
Forum	ÖYS’nin içine entegre olunan forum sayesinde öğrenci-öğretmen ve öğrenci-öğrenci arasındaki iletişimi sağlar ve çeşitli tartışma konularının irdelenmesine olanak verir.
Sesli Kitap	Dersteki konuların dinlenmesine olanak verir.
Video	Öğretmen tarafından hazırlanan veya dersle alakalı videoların izlenmesine olanak tanır.
Web Siteleri	Dersle ilgili daha önceden seçilmiş web sitelerinin dersi zenginleştirmek adına ders notlarına, sunumlara eklenmesidir. Böylece dersin çok kaynaklı ve çok daha zengin bir hale getirmesine olanak tanır.
Sınav	Öğrencilerin dersle ilgili performansını ölçmede anında geri bildirim ve yönlendirme imkanlarına sahiptir.
Öğrenme Nesnelere ve Nesne Ambarları	Derse yönelik kısa, görsel küçük öğretim odaklı içeriklerdir. İnternette öğrenme nesnelere barındıran ambarlardan daha önceden belirlenerek ÖYS’ye entegre edilebilir, ders notlarına linklerle eklenebilir yada sunumlara gömülebilir. Türkiye’de en yaygın olarak bilinen nesne ambarı ATANESA’dır.

Tablo 3. E-öğrenme’de kullanılan teknolojiler ve avantajları

5. E-Öğrenme’nin Geleneksel Sınıflara Entegrasyonu

Günümüzde bilgisayar teknolojisinin ve internetin eğitim ortamlarında öğretimi desteklemek amacıyla kullanımı ve kullanım çeşitliliği her geçen gün artmaktadır.

Geleneksel öğrenme şu an için e-öğrenmeye göre çok daha yaygındır. Ülkemizde ve dünyada eğitim daha çok geleneksel olarak yürütülmektedir. Geleneksel öğretimin gelişiminin yavaşlığı göz önüne alındığında verilen eğitimin kalitesini arttırmak için e-öğrenmenin sunduğu avantajların geleneksel sınıflara entegrasyonu akıllıca bir anlayış olacaktır.

Sunumlar, animasyonlar, simülasyonlar, sanal sınıf, zengin web siteleri, forumlar, e-mail gibi e-öğrenmenin sunduğu birtakım avantajlardan geleneksel sınıflardaki öğrencilerin kullanımına da açmak fırsat eşitliği, bu öğrenme ortamlarında gerçekleşen öğrenmelerin etkililiği artırma ve internetle birlikte büyüyen öğrencilerin motivasyonunu artırma gibi faydalara sahiptir.

E-öğrenme geleneksel sınıflara entegrasyonunun nasıl olabileceği maddeler halinde sıralanmıştır.

1. Sınıflarda internete bağlı bilgisayar yardımıyla dersi veren öğretmenler, dersi zenginleştirerek daha önceden belirledikleri web sitelerini öğrencilere sunabilir yada bu adresleri öğrencilere vererek ders dışında bu adreslere girmesi için öğrencileri yönlendirebilirler. Ayrıca verilen derse yönelik videoların bulunabileceği eğitim sitelerine öğrencilerin yönlendirilmesi sağlanabilir. Bu anlamda youtube'da dahil peç çok paylaşım sitesi eğitim amaçlı rahatlıkla kullanılabilir.
2. Msn ya da skype gibi anlık mesajlaşma programlarıyla öğretmen ve öğrencilerin belirlenen saatlerde buluşmaları sağlanabilir.
3. Öğrencilere e-mail yoluyla derste kullanılan materyallere ek olarak ders notları, sunumlar, ödevler gönderilebilir.
4. İnternette ücretli ya da ücretsiz forum araçlarından yararlanılarak sınıf saatlerinden bağımsız olarak buluşulabilir, tartışma konuları oluşturulabilir.
5. Öğrenciler tarafından yoğunlukla kullanılan facebook, twitter ve buzz gibi sosyal ağlarda, okullarda verilen derslere yönelik ders notlarının, videoların, resimlerin paylaşılacağı sayfalar oluşturulabilir.
6. Uzaktan eğitimin yapıldığı üniversitelerde, uzaktan eğitimde yer alan öğrencilerin dışında geleneksel sınıflardaki öğrencilere de şifre verilerek bu öğrencilerinde burada sunulan ders notlarından, sunumlardan, sanal sınıflardan, tartışma gruplarından, mesajlaşmalardan faydalanması sağlanabilir.

6. Sonuç

E-öğrenme gelişen teknolojilerin eğitime uyarlanmasıyla ile her geçen gün daha da gelişmektedir. Geleneksel sınıflarda yapılan öğretimin kalitesinin artırılması için e-öğrenmenin barındırdığı avantajlardan yararlanılması ve geleneksel sınıflardaki öğrenmelerin daha etkili hale getirilmesi önemlidir. E-öğrenme uygulamalarını ve platformlarını geleneksel sınıflara entegre etmek bu sınıflarda yapılan öğretimde maksimum performans sağlamaya katkıda bulunabilir. E-öğrenmeden geleneksel sınıflarda en üst düzeyde yararlanma eğitim kurumlarının ve öğretmenlerin e-öğrenmeye bakış açısı ile paralellik sergiler. Öğrencilerin internet ve internet teknolojileri yetişmeleri bu teknolojilerin geleneksel sınıflarda kullanılmasının etkili olabileceğini düşündürmektedir. E-öğrenme ile geleneksel sınıflardaki öğrenmenin karşılaştırılması ve birbirlerine göre daha üstün ve zayıf yönlerinin tespit edilmeye çalışılmasından daha önemli olan, bu teknolojilerin birbiriyle entegrasyonunun bir başka deyişle harmanlanmasının öğrenme deneyimini nasıl arttıracığı ve zenginleştirceğidir. Bu bağlamda, e-öğrenme teknolojileriyle geleneksel sınıflardaki öğrenmelere katma değer sağlamak eğitim kalitesinin artırılması açısından önemlidir.

7. Kaynaklar

- [1] Malasri, S. (2000). "Challenges for Engineering Education in the 21st Century," *Proceedings of the MAESC 2000 Conference*, Memphis, TN.
- [2] Beldarrain, Y. (2006). Distance education trends: Integrating new technologies to foster student interaction and collaboration. *Distance Education*, 27(2), s.139-153.
- [3] Moore, M.G. (1993). *Contemporary Issues In American Distance Education*, Elmsford, NY: Pergamon, Inc.

- [4] Gürol, M., Atıcı, B. (2001). Uzaktan Eğitimi Uzaktan Öğrenme Anlayışına Dönüşmesinde WWW'nin Etkisi. Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim (BTIE), 3-5 Mayıs 2001, ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi: Ankara, s. 133-138.
- [5] McCormick, J. (2000, Nisan 24). The new school. *Newsweek*, s. 60-62.
- [6] Jonassen, D. ve Reeves, T. (1996). Learning with technology: Using computers as cognitive tools. In D. H. Jonassen (Ed.), *Handbook of research on educational communications and technology* New York: Macmillan. s. 693-719.
- [7] Means, B. (1994). Using technology to advance educational goals. In B. Means (Ed.), *Technology and education reform: The reality behind the promise* San Fransisco: Jossey-Bass Publishers. s. 1-22.
- [8] Çağıltay, K., Çakıroğlu, J., Çağıltay, N. ve Çakıroğlu, E. (2001). Öğretimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, s. 19-28.
- [9] Gömleksiz, M. N. (2004). "Use of Education Technology in English Classes", *The Turkish Online Journal of Educational Technology* – TOJET, 3(2), s. 71-77.
- [10] Ali, A., ve Elfessi, A. (2004). Examining student performance and attitudes towards the use of information technology in a virtual and conventional setting. *The Journal of Interactive Online Learning*, 2, s. 1-9. <http://www.ncolr.org/jiol/issues/2004/winter/toc.html> (Erişim: 24-01-2011)
- [11] Cho, S.K., ve Berge, Z.L. (2002). Overcoming barriers to distance training and education. *USDLA Journal*, 16. http://www.usdla.org/html/journal/JAN02_Issue/article01.html (Erişim: 24-01-2011)
- [12] Grandzol, J.R. (2004). Teaching MBA statistics online: A pedagogically sound process approach. *Journal of Education for Business*, 79(4), s. 237-24
- [13] Cantoni, Virginio v.d. (2004), "Perspectives and Challenges in e-Learning: Towards Natural Interaction Paradigms", *Journal of Visual Languages and Computing*, 15, s. 333-345.
- [14] Ünsal, H. (2004). "Web Destekli Eğitim, Elektronik Öğrenme ve Web. Destekli Öğretim Programlarındaki Çeşitli Ders Modelleri", *Türk. Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt, 2 sayı, 3 s. 375-388.
- [15] Short, N. (2002), "The Use of Information and Communication Technology in Veterinary Education", *Research in Veterinary Science*, 72, s. 1-6.
- [16] Cebeci, Z. (2004) Türkiye'de E-Öğrenim Sorular, Sorunlar ve Bazı Öneriler", Akademik Bilişim Konferansı, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, 16.